

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עולם הערבים והאסלאם

(לבתי ספר עבריים)

הוראות

- א. משך הבחינה: שעהיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון – מבוא להכרת האסלאם	{	– (20×3) – 60 נקודות
		פרק שני – מדינות האזור
פרק שלישי – עידן הח'ליפות והאימפריות – מושגים	{	– מושגים
		פרק רביעי – מושגים
סוריה ולבנון	{	– $(13 \frac{1}{3} \times 3)$ – 40 נקודות
או		
ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ		
- סך הכול – 100 נקודות

- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

- ד. הוראות מיוחדות: (1) יש להקפיד על כתב יד ברור וקריא.
- (2) לאחר סיום הבחינה וטרם מסירתה למשגיח, בדקו אותה שנית.
- (3) המלצה לחלוקת זמן: שעה וחצי – לפרקים הראשון והשני
חצי שעה – לפרקים השלישי והרביעי

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

יש לענות על שלוש מן השאלות 1–8 משני הפרקים, הראשון והשני (לכל שאלה – 20 נקודות; לכל סעיף – 10 נקודות).
יש לענות על שאלה אחת לפחות מכל פרק.

פרק ראשון – מבוא להכרת האסלאם

1. מחמד במכה

- א.** הסבירו בפירוט מה היה מעמדו של מחמד במכה לפני ההתגלות הראשונה שלו.
ב. תארו את הנסיבות של ההתגלות הראשונה של מחמד.
מה הייתה ההתגלות, ומה הייתה תגובתו של מחמד על התגלות זו?

2. ההג'רה

- א.** באיזו שנה התרחשה ההג'רה?
הציגו גורם אחד שבגללו עזב מחמד את מכה, וגורם אחד שבגללו הוא היגר לעיר ית'רב (אל-מדינה).
ב. תארו בקצרה שתי פעולות חשובות שעשה הנביא לאחר ההג'רה (עד מותו).

3. הקוראן וההלכה

- א.** קראו את החדית' שלהלן, וענו על השאלה שאחריו.
שליח אללה... אמר: "הוי אנשים! הנני אנושי ובן תמותה, ושליח ריבוני עומד לבוא אליי ואני אענה ואעזוב את העולם הזה. אני מותיר בקרבכם שני אוצרות: הראשון הוא ספרו של אללה (הקוראן) ובו דרך הישר והאור, החזיקו בספר זה ודבקו בו... האוצר השני הוא בני משפחתי.
(מתורגם מתוך: אל-נווי / ריאץ אל-צאלחין)

- על פי החדית', הסבירו את הייחוד של הקוראן.
על פי **חומר הלימוד**, הציגו שלושה מאפיינים ייחודיים של הקוראן.
ב. הסבירו את תפקיד החדית'ים בפסיקת ההלכה באסלאם.

4. עידן הח'ליפות

- א.** ציינו והדגימו דרך אחת שבה עלו לשלטון ח'ליפים, ותארו שני תפקידים של הח'ליפים.
ב. הציגו שלוש פעולות של ח'ליף שעליו למדתם.

פרק שני – מדינות האזור

5. מצרים – שלטונו של סאדאת

- א. מהי מדיניות ה"אנפתאח" שנקט סאדאת במצרים, ומה היו המטרות שלה?
- ב. הסבירו מה הייתה "המהפכה הירוקה", והעריכו את מידת ההצלחה שלה.

6. טורקיה – המדיניות של כמאל אטאטורק

- קראו את הפתיח וענו על השאלות שאחריו.
- איה סופייה היא אחד המבנים המפורסמים ביותר באיסטנבול, ומגיעים אליה תיירים מכל העולם. איה סופייה הוקמה בשנת 537 ושימשה כנסייה בתחילה. בשנת 1453, אחרי הכיבוש העות'מאני, היא הוסבה למסגד. בשנת 1934 הֵסב אטאטורק את איה סופייה למוזאון.
- א. מה היה היעד (מטרה) של אטאטורק בנוגע לאופי של טורקיה, וכיצד יעד זה בא לידי ביטוי בפתיח?
- הציגו יעד אחד נוסף של אטאטורק, שאינו מוזכר בפתיח.
- ב. ציינו שלוש רפורמות של אטאטורק והסבירו את המטרות שלהן.

7. מדיניות החוץ של טורקיה

- א. תארו שני שיקולים של טורקיה בשאלת מעורבותה במלחמת המפרץ הראשונה (1991).
- ב. הסבירו שתי השפעות של מלחמת המפרץ הראשונה על טורקיה.

8. איראן

- א. מאתיים השנים האחרונות מאופיינות בחיפוש מענה לאתגר המערב, בחיפוש אחר הדרך לשגשוג ולקדמה.
- (ד' מנשרי, **איראן: בין אסלאם ומערב**, משרד הביטחון – הוצאה לאור, 2011, עמ' 17)
- מה היה הפתרון שהציע ח'ומייני לבעיית החולשה של איראן ביחס למערב, ומה הוא הציע לעשות כדי ליישם פתרון זה?
- ב. באיזו מידה הצליח ח'ומייני בהגשמת המטרות שלו? הסבירו את תשובתכם. התבססו על חומר הלימוד.

יש לכתוב בקצרה על שלושה מן המושגים שבפרקים השלישי והרביעי (לכל מושג – $13\frac{1}{3}$ נקודות).
יש לכתוב לפחות על מושג אחד מכל פרק. בפרק הרביעי בחרו בנושא שלמדתם.

פרק שלישי – עידן הח'ליפות והאימפריות – מושגים

9. בְּרִמְכִים

10. בית אל־חֶקְמָה (דָּאָר אל־חֶקְמָה)

11. יניצ'רים

12. סלטאן

13. המג'לה

פרק רביעי – מושגים

סוריה ולבנון

א

ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ

בחרו בנושא שלמדתם, נושא א או נושא ב.

נושא א: סוריה ולבנון

14. מפלגת הבעת'

15. הפיכת פברואר 1966

16. המעורבות הסורית

17. הפלסטינים בלבנון

18. מלחמת לבנון השנייה

נושא ב: ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ

19. השושלת ההאשמית

20. איחוד האמירויות הערביות

21. הפלסטינים בירדן

22. עבדאללה בן עבד אל-עזיז אאל סעוד (מלך סעודיה לשעבר)

23. מלחמת איראן-עיראק

בהצלחה!